

Denetim Komiteleri ve Kurumsal Yönetim Uygulamaları Arasındaki İlişki: *Kavramsal Analiz ve Teorik Çerçeve*

Doç. Dr. Selim Cengiz

Denetim Komiteleri
ve Kurumsal Yönetim
Uygulamaları Arasındaki İlişki:
Kavramsal Analiz ve Teorik
Çerçeve

Doç. Dr. Selim Cengiz

Published by

Özgür Yayın-Dağıtım Co. Ltd.

Certificate Number: 45503

📍 15 Temmuz Mah. 148136. Sk. No: 9 Şehitkamil/Gaziantep

☎ +90.850 260 09 97

📞 +90.532 289 82 15

🖱 www.ozguruyayinlari.com

✉ info@ozguruyayinlari.com

Denetim Komiteleri ve Kurumsal Yönetim Uygulamaları Arasındaki İlişki: Kavramsal Analiz ve Teorik Çerçeve

*The Relationship Between Audit Committees and Corporate Governance Practices:
Conceptual Analysis and Theoretical Framework*

Doç. Dr. Selim Cengiz
Kırıkkale Üniversitesi

Language: Turkish

Publication Date: 2023

Cover design by Mehmet Çakır

Cover design and image licensed under CC BY-NC 4.0

Print and digital versions typeset by Çizgi Medya Co. Ltd.

ISBN (PDF): 978-975-447-681-1

DOI: <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub189>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>
This license allows for copying any part of the work for personal use, not commercial use, providing author attribution is clearly stated.

Suggested citation:

Cengiz, S., (2023). *Denetim Komiteleri ve Kurumsal Yönetim Uygulamaları Arasındaki İlişki Kavramsal Analiz ve Teorik Çerçeve*. Özgür Publications. DOI: <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub189>. License: CC-BY-NC 4.0

The full text of this book has been peer-reviewed to ensure high academic standards. For full review policies, see <https://www.ozguruyayinlari.com/>

Ön Söz

Kurumsal yönetim kavramına yönelik uluslararası literatürde genel bir tanım bulunmamakla birlikte konuya ilişkin standartların belirlenmesi konusunda ciddi çalışmaları bulunan OECD tarafından yapılan tanım, genel kabul görmüş durumdadır. Bu tanıma göre kurumsal yönetim, işletmelerin sermayedar, üst düzey yöneticiler, yatırımcılar, finansal kaynak sağlayan kuruluşlar, ürün ve hizmet temin eden ve satın alanlar, kamu otoritesi ve diğer paydaşlarının hak ve yükümlülüklerini tespit eden ve paydaşlar arasındaki ilişkiyi düzenleyen yapılar bütünüdür. Kurumsal Yönetim ile ilgili ilk çalışma olan Cadbury Raporunda (1992), kurumsal yönetimin amaçları da açıklanmıştır. Söz konusu amaçlar, işletmeler için güvenli bir ortamın oluşturulması, işletme yönetiminin yasal kurallara uyması ve işletmenin amaçlarına uygun biçimde hareket etmesi, yönetim kurulunun hesap verilebilirlik ilkesine uyması, hissedarların yönetimdeki haklarının korunması şeklinde belirtilmiştir. Diğer yandan SPK, denetim komitesini; üst yönetim adına işletmenin muhasebe sisteminin, iç kontrol sisteminin işleyiş ve etkinliğinin gözetim faaliyetini üstlenen, bağımsız denetim firmasının seçiminden, bağımsız denetim raporunun hazırlanma sürecinin tamamında aktif rol alan bir yapı olarak tanımlanmaktadır. TÜSİAD ise denetim komitesini, kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde işletmenin performansı ile ilgili yapılan her türlü iç ve bağımsız denetimin kaliteli, şeffaf şekilde yapılmasını amaçlayan ve muhasebe-finans, işletmenin yönetmelik ve prosedürlerini bilen, alanında deneyime sahip en az iki üyeden oluşan bir komite şeklinde tanımlamıştır. Kurumsal yönetimin başta risk yönetimi olmak üzere iç denetim, bağımsız denetim, denetim komitesi, yönetim kurulu gibi pek çok yapıyla etkileşim halinde bulunmaktadır. Kurumsal yönetimin bir parçası olan denetim komiteleri, işletmeye ilişkin tarafların haklarını ve çıkarlarını gözetmek için işletme yönetimi, bağımsız denetçilerin ve iç denetçilerin gözetimi sorumluluğunu üstlenmiştir. Bu çalışmada, kurumsal yönetim uygulamaları ve denetim komiteleri arasındaki ilişkinin

belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda kurumsal yönetim ve denetim komitesi kavramları ile bunlarla ilgili diğer konular kavramsal çerçevede ele alınmıştır.

Hayatı boyunca bilgi ve tecrübelerini sürekli paylaşan ve hem akademik hem de manevi destekleriyle her zaman yanımda olan değerli hocam Dr. Yusuf DİNÇ'e; çalışma yoğunluğuma sevgisiyle destek olan sevgili oğlum Yavuz Selim CENGİZ'e ve hayatımın anlamı biricik eşim Gürcühan CENGİZ'e sevgilerimi ve şükranlarımı sunarım.

Doç. Dr. Selim CENGİZ

İçindekiler

Ön Söz	iii
Kısaltmalar Listesi	vii
1. Giriş	1
2. Kurumsal Yönetim Uygulamalarıyla İlgili Temel Kavramlar	5
Kurumsal Yönetim Kavramı ve Ortaya Çıkış Süreci	5
Kurumsal Yönetimin Önemi ve Amacı	11
Kurumsal Yönetimin Genel İlkeleri	14
Kurumsal Yönetimin Ortaya Çıkmasına Neden Olan Teorileri	18
Kurumsal Yönetimin Dünyadaki Gelişim Süreci ve Yapısal Düzenlemeler	23
Kurumsal Yönetimin Türkiye'deki Gelişim Süreci ve Yapısal Düzenlemeler	27
3. Denetim Komitesi ve Kavramsal Çerçeve	33
Denetim Komitesi Kavramı ve Komitenin Amaçları	33
Denetim Komitesinin Tarihsel Gelişim Süreci	36
Denetim Komitesinin Oluşum Süreci ve Yapısal Özellikleri	39
Denetim Komitesi'nin Görevleri ve İşlevleri	46
4. Denetim Komitelerinin Kurumsal Yönetim Uygulamaları Üzerindeki Etkisi	49
Denetim Komitesi ve İç Denetim Arasındaki İlişki	52
Denetim Komitesi ve Bağımsız Denetim Arasındaki İlişki	57
Denetim Komitesi ve Yönetim Kurulu Arasındaki İlişki	58
Denetim Komitesi ile İç Kontrol Sistemi Arasındaki İlişki	60
Denetim Komitesi ile Risk Yönetimi Arasındaki İlişki	63
Denetim Komitesi ile Kurumsal Yönetim Arasındaki İlişki	64

5. Sonuç
Kaynakça

69
73